

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä heinäkuuta 2022

678/2022

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 18 §:n 5 ja 6 momentti, 24 §:n 1 ja 2 momentti, 24 a §:n 1 ja 2 momentti, 24 b §:n 1 momentti, 24 e §:n 3 momentin 2 kohta, 24 g §:n 3 momentti, 26 §:n 2 momentti, ja 26 d §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 18 §:n 6 momentti, 24 g §:n 3 momentti ja 26 d §:n 1 momentti laissa 522/2018, 18 §:n 5 momentti ja 24 §:n 1 momentti laissa 1189/2021, 24 §:n 2 momentti laissa 1352/2007, 24 a §:n 1 ja 2 momentti, 24 b §:n 1 momentti ja 24 e §:n 3 momentin 2 kohta laissa 1419/2019 sekä 26 §:n 2 momentti laissa 542/2012, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 1653/2015 kumotun 14 §:n tilalle uusi 14 §, joka samalla siirretään lakiin lisättävään 4 a lukuun, sekä uusi 4 a luku ja 23 a §, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiset työttömyyspäivärahat, ja vuorotteluvapaa-lain (1305/2002) mukaiset vuorottelukorvaukset rahoitetaan perusturvaosuutta vastaaval-la valtionosuudella, tämän lain mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla, työttömyystur-van työnantajan omavastuumaksuilla (*omavastuumaksu*), sekä työttömyyskassalain (603/1984) mukaisilla jäsenmaksuilla siten kuin tässä laissa säädetään. Työeläkelainsää-dännössä tarkoitetut työeläkelisät ja vakuutusmaksut, aikuiskoulutusetuksista annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetut aikuiskoulutustuet muiden kuin yrittäjien osalta ja ammat-titutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta, palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukainen palk-katurva sekä työttömyysturvalain mukaiset muutosturvarahat ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 5 a luvun mukaiset muutosturvakoulutukset ra-hoitetaan tämän lain mukaisilla maksuilla siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että tässä laissa tarkoitettu Työllisyyssrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien, aikuiskoulutus-tuen, muutosturvarahojen ja muutosturvakoulutusten rahoituksesta sekä 23, 23 a ja 24 §:ssä mainituista maksuosuuksien siirroista.

10 §

Työllisyysrahaston tehtävät

Työllisyysrahaston tehtävänä on:

- 1) rahoittaa 1 §:ssä tarkoitetut etuudet siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa;
- 2) määrätä ja periä 2 §:ssä tarkoitetut työttömyysvakuutusmaksut ja valvoa tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvoitteiden täyttämistä;
- 3) määrätä ja periä 4 a luvussa säädetty muutosturvamaksu ja 8 a luvussa säädetty omavastuumaksu;
- 4) hoitaa Työllisyysrahaston varoja tuottavasti ja turvaavasti siten, että rahaston maksuvalmius on turvattu sekä laatia rahaston varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma, joka on rahaston sijoitustoiminnan laatuun nähden riittävä;
- 5) maksaa ja periä perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaiset korvaukset työttömyyskassan jäsenenä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista;
- 6) koulutuksen korvaamisesta annetun lain (1140/2013) mukaisten korvausten toimeenpano;
- 7) aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisten aikuiskoulutustuen ja ammattitutkintostipendien myöntäminen.

4 a luku

Muutosturvamaksu

14 §

Työnantajan muutosturvamaksu

Työnantajan muutosturvamaksu muodostuu 14 a §:n mukaisesta irtisanovan työnantajan muutosturvamaksusta ja 14 b §:n mukaisesta yhteisestä osasta.

14 a §

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu perustuu Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan maksamaan muutosturvarahaan ja sen määrä on muutosturvaraha kerrottuna luvulla 0–2,9. Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu maksetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetusta työntekijästä.

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun on velvollinen maksamaan Työllisyysrahastolle sellainen 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 197 500 euroa. Täysimääräinen irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu peritään, jos työnantajan palkkasumma on vähintään 35 160 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu alenee lineaarisesti siten, että maksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 197 500 euroa.

14 b §

Muutosturvamaksun yhteinen osa

Muutosturvamaksun yhteinen osa sisältyy 18 §:n mukaiseen työnantajan keskimääräiseen työttömyysvakuutusmaksuun.

Muutosturvamaksun yhteisessä osassa otetaan huomioon yhteisellä osalla rahoitettava muutosturvamenon määrä.

Muutosturvamaksun määrittämiseen ja perintään sovelletaan mitä tässä laissa säädetään työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrittämisestä ja perinnästä.

14 c §

Oikeus tietojen saamiseen

Työllisyysrahastolla ja tässä laissa tarkoitetulla muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta 14 a §:ssä säädetyn maksuvelvollisuuden ratkaisemista ja toimeenpanoa varten työnantajaa ja työntekijää koskevat välttämättömät tiedot:

- 1) Kansaneläkelaitokselta, työttömyyskassalta ja työ- ja elinkeinotoimistolta;
- 2) muulta valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkis-keudelliselta yhteisöltä;
- 3) työnantajalta.

Kansaneläkelaitoksella, työttömyyskassalla ja työ- ja elinkeinotoimistolla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada työnantajalta ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä 14 d §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden täyttämiseksi.

14 d §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskassalla on velvollisuus ilmoittaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia ja luovutusta koskevien rajoitusten estämättä maksutta Työllisyysrahastolle seuraavat tiedot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetusta työntekijästä:

- 1) nimi ja henkilötunnus;
- 2) työnantajan nimi;
- 3) tieto henkilön oikeudesta muutosturvakoulutukseen;
- 4) muutosturvavaran määrää koskevat tiedot;
- 5) työsuhteen alkamispäivä ja työhistorian pituutta koskevat muut tiedot;
- 6) irtisanomispäivä ja irtisanomisen peruste;
- 7) syy, jonka johdosta henkilöllä ei ole oikeutta muutosturvavarahan.

Työllisyysrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja muutosturvamaksun määrittämistä ja perimistä varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on annettava Työllisyysrahastolle salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä tiedot työttömyysturvalain 9 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuista lausunnoista.

14 e §

Muutosturvamaksun määrääminen eräissä tilanteissa

Jos yrityksessä tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää irtisanovan työnantajan muutosturvamaksua koskevia säännöksiä, Työllisyysrahasto voi määrätä muutosturvamaksun ennen mainittua järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan.

Yrityksessä järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi irtisanovan työnantajan muutosturvamaksusta. Jos tällaista selvitystä ei esitetä, Työllisyysrahaston on määrättävä maksu.

Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta järjestelystä Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

Jos irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu tulee perittäväksi tilanteissa, joissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle ei ole maksettu muutosturvarahaa, Työllisyysrahasto määrittää muutosturvarahan perusteena olevan palkan noudattaen, mitä työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:ssä säädetään.

14 f §

Päätöksen antaminen ja muutosturvamaksun periminen

Työllisyysrahasto antaa irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun määrästä kirjallisen päätöksen saatuaan tiedon muutosturvarahan maksamisesta Kansaneläkelaitokselta tai työttömyyskassalta tai tiedon oikeudesta koulutukseen työ- ja elinkeinotoimistolta. Ennen päätöksen antamista Työllisyysrahaston tulee varata työnantajalle mahdollisuus esittää kirjallinen pyyntö muutosturvamaksusta vapauttamiseksi sekä mahdollinen muutosturvamaksusta vapauttamiseen liittyvä selvitys.

Päätöksellä määrätty muutosturvamaksu saadaan periä ulosotossa ilman tuomiota siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Jos maksua ei suoriteta määräajassa, viivästymisajalta on suoritettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

14 g §

Muutosturvamaksun palauttaminen

Työllisyysrahasto palauttaa työnantajalle hakemuksesta irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun, jos työnantaja on irtisanomisaikana tai työsopimuslain (55/2001) 6 luvun 6 §:n mukaisena takaisinottoaikana tehnyt irtisanotun työntekijän kanssa toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen ja työntekijä on ollut sanotussa työssä vähintään vuoden.

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun palautusta on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun hakemus olisi voitu 1 momentin nojalla aikaisintaan tehdä. Hakemuksen vireilletulo keskeyttää määräajan kulumisen. Palautettavaa muutosturvamaksua koskeva saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisen katkeamisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

14 h §

Soveltaminen virkamiehiin

Mitä tässä luvussa säädetään työntekijöistä, sovelletaan myös valtion virkamiehiin ja kunnan tai hyvinvointialueen viranhaltijoihin.

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret ennen työnantajan keskimääräiseen maksuun lisättävää muutosturvamaksun yleistä osaa. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken pois lukien se muutosturvamenon muutos, joka rahoitetaan muutosturvamaksun yleisellä osalla. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 197 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 197 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksuprosentit sekä irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun määrittämisessä käytettävä kerroin säädetään kalenterivuodeksi kerrallaan. Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja ja kerrointa koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä.

8 luku

Maksuosuuksien siirto

23 a §

Muutosturvamaksun tilitys

Työllisyysrahasto tilittää muutosturvamaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle määrän, joka vastaa Kansaneläkelaitoksen maksamaa osuutta muutosturvarahoista.

Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta. Tilitettävää määrää voidaan tilitysvuoden aikana tarkistaa Kansaneläkelaitoksen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta. Vuosittain tilitettävän määrän ylijäämä palautetaan Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriölle, joka tilittää palautuneen määrän Työllisyysrahastolle.

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 197 500 euroa, jos:

1) työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 62 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 65 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 64 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

Työnantaja ei ole velvollinen maksamaan omavastuumaksua, jos:

- 1) työsuhde on päättynyt ennen kuin henkilö on täyttänyt 56 vuotta;
- 2) työsuhde on kestänyt alle kolme vuotta;
- 3) työsuhde on irtisanottu työsopimuslain 7 luvun 2 §:n perusteella tai purettu työsopimuslain 8 luvun 1 §:n perusteella työntekijästä johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä;
- 4) työntekijä on työsuhteen päättymisen jälkeen täyttänyt uudelleen työttömyysturvalain 5 luvun 3 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon muun kuin alun perin irtisanoneen työnantajan palveluksessa;
- 5) työntekijä on omasta aloitteestaan ja ilman työnantajan myötävaikutusta irtisanoutunut; tai
- 6) työntekijä on syntynyt vuonna 1965 tai sen jälkeen.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Omavastuumaksun perusteena 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoittamissa tilanteissa on se etuusmenoa vastaava määrä, joka irtisanotulle tai lomautetulle työntekijälle tulisi ansiopäivärahan suuruisena maksettavaksi siitä lukien, kun hänen oikeutensa lisäpäiviin alkaa, siihen saakka, kunnes hän täyttää 65 vuotta, kuitenkin vähintään yhden vuoden etuusmenoa vastaava määrä.

Omavastuumaksun perusteena 24 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa on se ansiopäivärahan suuruista etuusmenoa vastaava määrä, jolta ajalta irtisanotulle työntekijälle on maksettu työttömyysetuutta työsuhteen päättymisestä siihen saakka, kunnes hän täyttää 65 vuotta.

24 b §

Omavastuumaksun periminen ja palauttaminen

Omavastuumaksu peritään 24 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti lisäpäiväoikeuden alkaessa ja 24 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti irtisanotun työntekijän täytettyä 65 vuotta.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava Työllisyysrahastolle salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä:

- 2) huhtikuun loppuun mennessä henkilötunnus ja työttömyyskassan numero niistä edellisen kalenterivuoden aikana 65 vuotta täyttäneistä henkilöistä, jotka ovat saaneet työttömyyspäivärahaa 65 vuotta täytettyään ja joiden oikeus työttömyysturvalain mukaisiin lisäpäiviin ei ole alkanut ennen 65 vuoden täyttämistä.

24 g §

Muutoksenhakuoikeus

Muutoksenhaussa Työllisyysrahaston antamaan päätökseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 4 ja 5–7 §:ssä säädetään. Lisäksi muutoksenhaussa Työllisyysrahaston tämän lain 14 f ja 24 c §:n perusteella antamaan päätökseen noudatetaan mitä työttömyysturvalain 12 luvun 8 §:ssä säädetään.

26 §

Maksujen vanhentuminen

Lisäpäivien omavastuumaksun määrästä ei voi antaa päätöstä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut omavastuumaksun perimiselle 24 b §:n 1 tai 2 momentissa säädetystä ajankohdasta. Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun määrästä ei voi antaa päätöstä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut työntekijän irtisanomisesta.

26 d §

Asiakirjojen säilyttäminen

Työllisyysrahaston on säilytettävä tämän lain mukaisten etuuksien rahoituksen järjestämiseen, työttömyysvakuutusmaksuihin, muutosturvamaksuihin ja omavastuumaksuihin liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, Työllisyysrahaston on säilytettävä:

- 1) työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat 10 vuotta vakuutusvuotta seuraavan vuoden alusta lukien;
- 2) 14 a §:n mukaisen muutosturvamaksun määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat 10 vuoden ajan päätöksen antamista seuraavan kalenterivuoden lopusta lukien;
- 3) omavastuumaksun määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sen vuoden loppuun, jona tämän lain 24 §:ssä tarkoitettu henkilö täyttää 75 vuotta;
- 4) työttömyysvakuutusmaksujen, muutosturvamaksujen ja omavastuumaksujen perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;
- 5) valitusasiaa koskevat asiakirjat 10 vuotta, jollei niitä ole 1–4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;
- 6) työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt, henkilötietoja koskevat tiedot 5 vuotta, jollei niitä 1–5 kohdasta johtuen ole säilytettävä tätä pidempää aikaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Sen 14 b ja 18 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2022.

Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksusta vähennetään samasta työntekijästä aiemmin maksettu irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu.

Ennen vuotta 1963 syntyneestä työntekijästä maksettavaan omavastuumaksuun sovelletaan lain 8 a luvun mukaisia työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksua koskevia säännöksiä sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

678/2022

Naantalissa ja Helsingissä 8.7.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen